

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-551-8-6>

## THE ROLE OF THE CLUB IN THE STRUCTURE OF THE SPORTS SYSTEM IN UKRAINE

### РОЛЬ КЛУБУ В СТРУКТУРІ СПОРТИВНОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

**Husarov V. V.**

*Post-Graduate Student at the  
Department of Professional, Non-  
Olympic and Adaptive Sports  
National University of Ukraine on  
Physical Education and Sport  
Kyiv, Ukraine*

**Гусаров В. В.**

*аспірант кафедри професійного,  
неолімпійського та адаптивного  
спорту Національний університет  
фізичного виховання і спорту України  
м. Київ, Україна*

**Husarova A. M.**

*Candidate of Physical Education and  
Sports, Senior Researcher  
State Scientific Research Institute of  
Physical Culture and Sports  
Kyiv, Ukraine*

**Гусарова А. М.**

*кандидат наук з фізичного виховання  
та спорту, старший науковий  
співробітник  
Державний науково-дослідний  
інститут фізичної культури і спорту  
м. Київ, Україна*

На сучасному етапі у світі близько 4,5 мільярда осіб активно залучені до міжнародного спортивного руху. Україна не є винятком, адже 15,6% громадян нашої країни регулярно займаються спортом, і ця цифра продовжує зростати [2, с. 26]. Такі тенденції сприяють відкриттю нових спортивних секцій, клубів, гуртків та інших організацій. Відповідно до звіту із фізичної культури і спорту, що затверджений наказом Міністерства молоді та спорту України 27 вересня 2021 року № 3589, станом на 01 січня 2024 року, в нашій державі діє 2 980 спортивних клубів (у тому числі: спортивної спрямованості – 1946, фізкультурно-оздоровчої спрямованості – 1034). За місцем навчання громадян діє 192 спортивних клуби [5].

Насамперед розглянемо детальніше поняття «спортивний клуб». Так, відповідно до статті 9 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» [4], «спортивні клуби є закладами фізичної культури і спорту, які забезпечують розвиток визначених напрямів фізичної культури і спорту, видів спорту, здійснюють фізкультурно-оздоровчу та/або спортивну діяльність, надають послуги у сфері фізичної культури і спорту».

О. Гусар зазначає, що спортивний клуб – це «фізкультурно-спортивна організація, що об'єднує спортсменів і любителів спорту для задоволення їх спільних інтересів у сфері фізичної культури і спорту. Спортивний клуб може бути любительським і професіональним» [3, с. 87].

І. Аніканов переконаний, що «спортивні клуби в Україні є найвищою, найбільш ефективною первинною організаційною ланкою фізкультурно-спортивного руху» [1, с. 6].

О. Павленко стверджує, що спортивні клуби належать до первинних організацій фізкультурно-спортивної спрямованості, у яких безпосередньо проводиться навчально-тренувальна робота та різноманітні форми фізкультурно-оздоровчих занять із населенням різних соціальних та демографічних груп. Ці заклади фізичної культури й спорту гарантують розвиток різних напрямів фізичної культури й спорту, видів спорту, здійснюють фізкультурно-оздоровчу та/або спортивну діяльність, а також надають фізкультурно-спортивні послуги [6, с. 81].

Таким чином, клуби є органічною частиною спортивної системи України. Вони створюються з метою задоволення інтересів та потреб різних категорій населення щодо зміцнення здоров'я, цікавого проведення дозвілля за допомогою засобів фізкультури й спорту, гармонійного психофізичного розвитку, розвитку фізичних здібностей, удосконалення спортивної майстерності, забезпечення спілкування на основі спільних інтересів, збагачення поінформованості з питань фізкультури та спорту тощо. Спортивні клуби відіграють важливу роль у розвитку фізичної культури, спорту та пропагуванні здорового способу життя, виконуючи низку ключових функцій, серед яких: виховна функція – спрямована на розвиток моральних та етичних якостей, формування позитивного ставлення до фізичної активності та здорового способу життя; тренувальна функція – передбачає організацію та проведення тренувань, які покращують фізичну підготовленість, технічні й тактичні навички учасників; організаційна функція – полягає в організації тренувань, спортивних змагань, заходів для популяризації спорту як серед членів клубу, так і серед ширшої аудиторії; суспільна функція – забезпечує внесок у розвиток суспільства, сприяє покращенню якості життя та створенню здорового соціального середовища.

Отже, спортивні клуби відіграють ключову роль у розвитку фізичної культури та спорту як на місцевому, так і на національному рівнях. Вони є не лише центром спортивної активності, але й важливими соціальними інститутами, які сприяють покращенню здоров'я населення, популяризації здорового способу життя та формуванню спортивних традицій. Виконуючи функцію осередку фізичної культури, спортивні

клуби розвивають фізичні можливості своїх учасників та водночас виконують соціальну місію – залучають людей до регулярних занять спортом, підтримують їхнє моральне та фізичне здоров'я. Завдяки діяльності таких клубів проводиться підготовка спортсменів до змагань, організація тренувальних процесів і розвиток спортивної інфраструктури.

### Література:

1. Аніканов І. В. Аналіз діяльності спортивних клубів як складової частини молодіжної політики. *Olympicus*. 2023. № 1. С. 3–6.
2. Більшість українців не займається спортом, а 15,6% опитаних роблять це регулярно – опитування Мінспорту. URL: <https://interfax.com.ua/news/sport/970624.html> (дата звернення: 13.03.2025).
3. Гусар О. А. Роль фізкультурно-спортивних товариств в державному управлінні сферою фізичної культури та спорту. *Права людини та публічне врядування* : матер. Всеукр. форуму, 15 березня 2018 року. Чернівці, 2018. С. 85–89.
4. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text> (дата звернення: 13.03.2025).
5. Звіт із фізичної культури і спорту станом на 01 січня 2024 року. URL: [https://mms.gov.ua/storage/app/sites/16/Fizychna\\_kultura/statustuka/2024/%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82%20%D0%B7%20%D1%84%D1%96%D0%B7%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8%20%D1%96%20%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%D1%83%20%D0%B7%D0%B0%202023%20%D1%80%D1%96%D0%BA.pdf](https://mms.gov.ua/storage/app/sites/16/Fizychna_kultura/statustuka/2024/%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82%20%D0%B7%20%D1%84%D1%96%D0%B7%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8%20%D1%96%20%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%D1%83%20%D0%B7%D0%B0%202023%20%D1%80%D1%96%D0%BA.pdf) (дата звернення: 13.03.2025).
6. Павленко О. Клубна форма організації занять у розвитку студентського спорту. *Слобожанський науково-спортивний вісник*. 2017. № 4. С. 78–85.